

HVARSKO PUČKO KAZALIŠTE ILITI HVARANI KOJIMA SE PRIKAZALO PRIKAZANJE

Jakša Fiamengo

Hvarsko pučko kazalište, kraticom *HPK*, jedno je od najuspješnijih kazališnih družina koje su ikad djelovale u Hrvatskoj, osobito u posljednjih četrdesetak godina. Po strasti igre, umijeću i programskim opredjeljenjima (igranje predstava iz domaće baštine) ono može stati – što mu iskreno priznaju kazališni znalci – uz bok ne samo najboljih kazališnih amatera već i profesionalaca. Valja naglasiti da je ova kazališna družina specifična: ona je uistinu autentična i ne postoji samo zato da budi uspomene na burni kazališni, kulturni i humanistički društveni i javni život u zlatno doba hrvatske renesansne književnosti u komuni koja je nakon Dubrovnika predstavljala najznačajnije kulturno pa i kazališno središte na našoj obali. Sjetimo se samo hvarskog kneza Pietra Semitecola koji »druge godine mira«, ANNO SECUNDO PACIS, što osta i do dana današnjega uklesano na pragu drevnog teatra, dakle 1612., iznad arsenala sagradi komunalno kazalište koje s kratkim prekidima – a upravo je jedan u tijeku (prostor se obnavlja da se ne uruši) – djeluje i danas kao najstarije komunalno u izvornom obličju sačuvano kazalište u Europi. Može se samo zamisliti kakvo je bilo slavlje odlaženja u teatar u ozračju tada male hvarske komune.

HPK je osnovano u jesen 1969. godine u Gajevoj 25 u Zagrebu, u klubu Hvarana, iznad *Hvarske vinarije*, a prvi predsjednik bijaše Milan Lakoš, tadašnji hvarski brucoš u Zagrebu, i danas aktivan u društvu kao glumac amater, tajnik i organizator predstava, pa i cjelokupnog Hvarskog kulturnog ljeta, u kojem svojstvu djeluje već 37 godina a da ga pritom nisu spriječila ni dva mandata obnašanja dužnosti gradonačelnika grada Hvara. Te iste godine privodi kraju studij književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu Marin Rinko Carić, svakako jedan od najvažnijih ljudi ove družine, zaslužan za sve njihove uspjehe do prerane smrti prije 11 godina. Bio je umjetnički voditelj i redatelj ove kazališne trupe, suosnivač kazališta i član prvog rukovodstva, u kojem je prva tajnica bila Danka Lončar.

Što se Marina Carića tiče, nažalost od 2000. godine već pokojnog, on se uvijek, unatoč kasnijih profesionalnih obveza, smatrao dijelom ove ekipe i svojim Hvaranima uvijek bio na raspolaganju. Rođen u predjelu Gojava, odakle se lijepo vidi cijeli grad a osobito staro kazalište, započeo je svoju redateljsku karijeru. Ostalo je zabilježeno da je to bilo u jesen osnivačke 1969. godine, kad su počele pripreme i dogovori za prvi nastup družine te obavljena prva podjela uloga njihove kultne i dugovječne predstave *Prikazanje života svetog Lovrinca mučenika*. Ta je predstava, koja se i danas nalazi na programu hvarskih amatera, Cariću, spomenimo i to, bila ujedno i ogledna za prijem na studij režije na *Akademiji dramskih umjetnosti* u Zagrebu.

Pa ipak, po sjećanju prof. Milana Lakoša, koji od početka vodi evidenciju djelovanja družine, prvi služeni nastup HPK je imalo u siječnju 1970. godine kad je u drevnome kazalištu izveden recital poezije Lorce, Nerude i Machada. Samo prikazanje, zapisano u XV. a zacijelo igrano i cijela dva stoljeća ranije, kao dugovječni biser ove ekipe doživjelo je prvu izvedbu 23. srpnja 1970. godine na skalama franjevačkog samostana, u čijoj je crkvi pod pločom pred glavnim oltarom grob Hanibala Lucića, pjesnika *Jur ni jedne, Robinje* i *Pjesama ljuvenih*. Ta, nakon nekoliko stoljeća, novovjeka premijera, martirij sveca Lovre, odigrana je u okviru

14. festivala kazališnih amatera Jugoslavije, koji se tada održavao u Hvaru, kada ekipa domaćina dobija prvu od svojih brojnih nagrada, *Pticu Zvonka* Ribe Lončarića, za najbolju izvedbu na festivalu.

Uz muškarce tada se i članice teatra pojavljuju u ovoj predstavi, a tek 1984. Carić to mijenja i sve uloge, koje su prvo igrale članice ansambla (ženski likovi Kirika i Konkordija te Angel), dodjeljuje muškarcima koji nastupaju u habitima crnih i bijelih bratima, kako se to igralo u vrijeme nastanka sličnih kazališnih uprizorenja. Prikazanje dakako predstavlja i značajan kulturološki projekt, važan signal iz baštine, iz vremena kad se pred crkvenim vratima ili na trgovima, pa i na hvarskom, igralo slična prikazanja u tumačenju pučana, laičkih kazališnih družina.

U ovoj predstavi Carić, majstor stilizacije, osobito kad je u pitanju postavljanje predstava s izrazitim pučkim nabojem, koristi cijeli niz elemenata preuzetih iz pučkih uprizorenja. Ta odlika mu je ostala i kasnije kad bi se našao – a bilo je to često i u radu s profesionalcima – na terenu šire zavičajnosti (Marulićeva *Judita* na splitskoj Pjaci i Voćnom trgu, Zoranićeve *Planine* duž stare jezgre zadarskog poluotoka, Držićev *Dundo Maroje* na Voćnom trgu u Splitu, Marinkovićev *Albatros* na brodu usidrenom u viškoj luci...). U Carićevoj režiji *Prikazanja života svetog Lovrinca mučenika*, stiliziranoj igri bijelih i crnih bratima, koji i danas postoje u Hvaru, imamo tako niz elemenata srednjovjekovnog prikazanja: predstava se igra pred glavnim oltarom, katkad i ispred crkvenih vrata, a sve uloge, i muške i ženske, igraju muškarci u bijelim i smeđim habitima. Na sceni bratimi simuliraju niz čudesa, sa strane je vidljiv i šaptač, također u odori bratima, likovi prije nego izvedu minimalne radnje govore i didaskalije, smaknuća vjernika izvode se simboličnim gestama kocana-krvnika, likovima koji dožive martirij na sceni se navlači kapuljača na glavu, »poništavaju se« za zemaljski život i oni idu u raj, tj. u sakristiju.

U predstavi je svojevrsni šef parade Angel, dijete odjeveno u bijelo s krilima, koje predvodi kolonu izvođača u času kad s tugaljivom pjesmom ulaze u crkvu i iz nje izlaze. Angel je ujedno i svojevrsni narator i

komentator te lik iz martirija, njemu u igri pripada prva i posljednja riječ. Dakako, likovi se iz godine u godinu mijenjaju, osobito Angel, kojega u pravilu igra dijete – kad odraste dodijeli mu se neka od »velikih« uloga a njegovo mjesto zauzme netko mlađi. K tomu, Carić je u ovo prikazanje kao dramsku protutežu umetnuo vruga, Hudobu, u crvenom kostimu, »posudivši« ga iz *Prikazanja muke svete Margarite*, iz približno istog doba i istog ozračja, koji scenu napastovanja i kušnje u zatvorskoj ćeliji izvodi s Lovrom Mučenikom.

Postavlja se pitanje po čemu je Hvarsko pučko kazalište u vrhu kazališnog amaterizma u Hrvatskoj te cijenjeno i među profesionalcima. Više je elemenata važnih za uspjehe ove ekipe i uopće kazališnog djelovanja otočana, koji se uz pomoć kazališta osjećaju manje izolirani, manje odbačeni na pučinu. Svaki je čovjek otok, a svako napuštanje otoka odisejevska avantura, rekao bi veliki naš otočanin Ranko Marinković. Hvarski kazališni amateri ostaju čvrsto na svom otoku, koji za njih nije samo zavičajni topos već i šire, znak identiteta, pa i kad nastupaju izvan njega jer je igra presudni most koji od otoka čini poluotok, vezu s kopnom i ostalim svijetom.

Teatar Hvarani naprosto imaju u genima, oni žive kao kazališna klapa. Staro kazalište poviše arsenala uvijek je novi izazov i trajna inspiracija, poticaj scenskim zanesenjacima, budi duhove prošlosti i isijava sviješću o kulturnoj misiji koja ne smije ni u jednoj generaciji biti prekinuta. Bitna je pretpostavka uspjeha i to što su im tekstovi pisani na lokalnom idiomu – da bi igrali hrvatske, čak i jako značajne tekstove, Hvarani ne moraju lutati okolo već iz vlastite baštine posegnuti za odgovarajućim domaćim tekstovima ili pak tekstovima koji se lako mogu adaptirati, pretočiti u dramski iskaz a da slika sredine iz koje je potekao bude vjerodostojna i s univerzalnim konotacijama.

Prednost je igranje na vlastitom govornom idiomu, kazivanje iz vlastita jezika, koji je subjekt svakog govornog čina, pa i onog kazališnog. On im je naprosto u genima – Hvarani mogu točnije od bilo kojih profesionalaca

uvjerljivo odigrati svaku scenu i svaku situaciju te do kraja predstaviti, »obraniti« svaki lik za koji se zauzmu. Uostalom, to je jezik na kojem je iz pera Hanibala Lucića napisana prva svjetovna drama na hrvatskom jeziku, a na tom idiomu pišu i Hektorović, Benetović, Gazarović, Pelegrinović... Naposljetku, važnu, možda i najvažniju ulogu u ovoj družini igra redatelj i vođa ekipe a Hvarani su, ionako već inficirani povijesnim virusom, u osobi Marina Carića imali idealnu osobu, pa je neizmjerana i nenadoknadiva šteta što ih je njihov vođa i znalac prerano napustio.

S predstavom prikazanja, koja je u četrdesetak godina doživjela više od 200 izvedbi, što je impozantni broj kad su u pitanju i profesionalne izvedbe, posvud po Dalmaciji, ali i po cijeloj Hrvatskoj te u Italiji, Austriji, Sloveniji, Češkoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Poljskoj, Rumunjskoj, Srbiji, Crnoj Gori, Vojvodini, Kosovu, Makedoniji, Bosni i Hercegovini, a da ne spominjemo čuvenu južnoameričku turneju 2008. godine, hvarski su se kazališni amateri posve srodili sa starim tekstom i likovima iako to nije jedina predstava s kojom se nalaze na samome vrhu ne samo amaterskog kazališnog života, već i – nije pretjerano reći – hrvatskog glumišta. Želja otočana je uvijek bila jača, toliki broj nastupa nije im ni na trenutak umanjio žar igre, oni uvijek iznova igraju ostrašćeno i nesmanjenom žestinom.

Treća predstava, koju je staro HPK odigralo, bila je laka pučka komedija *Zet za dišpet*, a potpisuje je Carićev barba, poznati novinar Frane Jurić, Hvaranin u Splitu. Opet je u pitanju lokalni idiom, ovoga puta suvremeni, a u predstavi, koja je odigrana u siječnju i veljači 1971. jednu od uloga (Bepo, zvan Bondanjente) tumači i redatelj Carić. No, bio je to samo kratki iskorak iz baštine jer već u srpnju iste godine na hvarskoj pjaci, najširem dalmatinskom trgu, Hvarani igraju još jednu svoju »slavnu« predstavu: *Murat Gusar, razgovaranje morsko, složeno po Marinu Gazaroviću* u režiji Marina Carića. U adaptaciji staroga testa pridružio im se znalac Tonko Maroević s još dva kazališna »mačka«, Tahirom Mujičićem kao kostimografom i Igorom Kuljerićem kao skladateljem.

Praizvedba je odigrana na otvaranju jubilarnog 15. festivala kazališnih amatera Jugoslavije na svojevrsnim »ringu« podignutom na pjaci. Nakon te godine festival seli u Trebinje, ali Hvarani ostaju čvrsto na svom otoku i u svom jeziku, u baštinskim tekstovima. S ovom su predstavom Hvarani gostovali i na Visu, otoku s kojim Hvar stoljećima dijeli sudbinu. Posebno je bio spektakularan doček glumaca u viškoj luci, u kojoj su mnogi hvarski velikaši, među njima i pjesnici, pa i sam Gazarović, imali svoje posjede i ljetnikovce.

Sam ceremonijal otvaranja, koji se dogodio neposredno nakon *Hrvatskog proljeća* i Karađorđeva, obilježio je neugodan događaj. *Vjesnik* je pisao o *osudi negativnog djelovanja grupe studenata oko Hvarskog pučkog kazališta, koji su, u posljednji čas spriječeni da na otvaranju FDAJ-a iznesu hrvatsku zastavu bez zvijezde*. To je »ubilo« studente iz teatra, čiji glas nitko nije htio slušati jer je od njihova uvijek bio uvijek »jači« glas boraca i komunista. Tako se politika još jednom »poigrala« s kulturom. No, apatija kazališnih amatera trajala je ipak kratko, po svjedočenju Milana Lakoša na završetku studija amateri su se vratili na Hvar i sabrali se, zajedno s glazbom i zborom, u KUD (kulturno umjetničko društvo) i opet, iako potkresanih krila, stvorili kazalište. No, od tada, od proljeća 1972. *Hvarsko pučko kazalište* više ne postoji već amateri djeluju i nastavljaju uspjehe u okviru *KUD—a Dr. Orest Žunković*.

Carić ostaje u Zagrebu, a Hvarani na daljinu, uz njegovu »dopisnu pomoć«, pripremaju nove predstave. Prva od poznatijih je *Komedija od Raskota* hvarskog orguljaša i slikara Martina Benetovića, Držičeva suvremenika. Predstava živahnog jezika iznijela je na scenu nekoliko zanimljivih karaktera iz starog hvarskog života, raslojavanja stanovništva, dolaska žitelja s teraferme na Gornji Hvar, na hvarske Plame. Bilo je tih godina još predstava kao što su *Hitler u partizanima* Fadila Hadžića, *Oprosti nam duge naše* Frane Jurića, zatim vatrogasna komedija *Gos-toc-moc-loc* tada vrlo igranog autorskog terceta Borisa Senkera, Nina Škrabea i Tahira Mujičića, te (povratak u baštinu!) *Prigovaranje pod Križišćem*

nepoznatog autora, koja se igra u paketu s *Raskotom*. Štoviše, ovaj se tekst, po nekim istim likovima u oba teksta, pripisuje Benetoviću. Dakako, u sve predstave Hvarani ulaze s maksimalnom energijom, sudjeluju i na amaterskim festivalima i bivaju nagrađivani, gostuju svuda po Dalmaciji i Hrvatskoj, a redovito nastupaju i kući, u okviru umjetničkog programa dugovječnih *Dana Hvarskoga kazališta*, gdje dobivaju nove komplimente akademika i znanstvenika.

Reosnivačka skupština *Hvarskog pučkog kazališta*, čiji je rad nasilno prekinut 1972. da bi društvo djelovalo pod imenom *Dr. Orest Žunković*, održana je 1991., početkom Domovinskog rata. Carić, sada već iskusni kazališni redatelj s angažmanima u Splitu, Dubrovniku, Zagrebu i Osijeku te drugim sredinama, povlači se u svoj Hvar, ali ne s namjerom da se smiri već da se intezivnije posveti teatru tamo gdje je počinjao kao redatelj. Upravo tih godina (1991. i 1992.) nastaju režije dvaju predstava iz kojih eruptivnom snagom opet progovara baština, koja ga je poput dobre vile stalno pratila i inspirirala za uvijek nova čitanja. A upravo te predstave, *Ribanje i ribarsko prigovaranje* i *Stori letrat*, te nešto kasnije *Hvarkinja* (1995.) i *Šaka zemje* (1998.), sve u izvedbi njegova zauvijek matičnog HPK-a, još jednom su mu podastrli sve blago pučkih znakova koje je marno skupljao i ugrađivao u interpretacije tekstova kojima se bavio. Profesionalni redatelj uvijek se rado posvećivao amaterima, koje je znao *do u dušu*, pa je poznavao i njihove scenske mogućnosti, kod njih je uživao autoritet, a i jezični idiom im je bio zajednički u igranju hvarske baštine – domaći, kućni.

Carić je glumcima znao prići na pravi način, ništa im nije nametao, samo je njihove optike blagim pomacima približavao svojoj viziji igre, pojedinačne i kolektivne. A imao je zaista originalnih polazišta u obradi izabranog teksta. Tako je *Ribanje* zamislio kao razgovor u konobi, jer ona je zapravo početak i kraj svakog putovanja i života u cjelini. Dugo se domišljao kako tehnički zadržati pažnju gledatelja na Hektorovićevu aleksandrincu, u kojem nema radnje već mnogo nauka, sentenci, narodnih

pjesama (čak i nota, pjevanja!) i običaja. Našao je rješenje u čarobnom broju tri pa je za svaki dan ovog našeg prvog ribarskog putopisa-ekloge, na scenu slao nove glumce – tri vlastelina-pjesnika te po tri »primjerka« ribara Nikole i Paskoja da bi ih u finalu pomiješao podcrtavši neke osnovne misli iz pjesnikove literarne plovidbe od Staroga Grada do Šolte i nazad. Dobio je tako križaljku, čiji je jezik logičan, a naracije mjestimice pretočene u dijalošku formu. Dogodila se tako predstava koja je kulturološki zanimljiva ali i čitka i tečna u pročitavanju ovog djela iz školske lektire. Dočim, *Stori letrat* bruške učiteljice Lucije Rudan poveo je Hvarane u drugu priču, u kolaž sjećanja, mali otočki *amarcord*, sjetne lirske reminiscence, a sve »odjeveno«, vizualizirano u djevičanski čistu bijelu boju djetinjstva.

U igri *Hvarkinje* Martina Benetovića stvorio je mediteranski trg pun raznolikih sudbina i međusobnih dodira, tipičnu razigranu priču s pjace na kojoj se prepliću iznijansirane boje, koje nije uvijek lako prepoznati. Naime, učinilo se da je za amatere ipak bilo prezahtjevno odigrati toliko raznolikih sudbina pa predstava nije bila ujednačena u svim svojim elementima niti plastična u tolikoj mjeri da bi bila posve prihvatljiva u zanimljivoj scenografiji zagrepčanina Željka Zorice, koji je na sceni »posadio« u minijaturama izvedene poznate »znakove« staroga Hvara kao što su Katedrala, Arsenal, Palača Hektorović, zdenac na trgu... Nadalje, Carić je jednom prije, odmah nakon studija, na Splitskom ljetu, u jednom velovaroškom dvoru uprizorio čakavsku zbirku *Šaka zemje* Jure Franičevića Pločara, klasika rodnom iz Vrisnika, još jednog njihova značajnog zavičajnog pisca. Novo čitanje *Šake zemje* pokrenulo ga je da kao razrješenje scenske postave poezije, guste autorove čakavice, izabere motiv *veje*, bdijenja uz mrtvacu kad iz polutame kroz priču i prisjećanje na pokojnika izviruju svi vedri i sjetni tonovi života i sve što bi vezano uz mrtvacu, ljude oko njega i prostor u kojem je živio, rasplamsa se u svojevrsni jezični *dance macabre* te povremeno otme kontroli tišine posvećene noćne vigilije.

Carić je sa svojim Hvaranima kanio izvesti i *Robinju* Hanibala Lucića, prvu svjetovnu dramu na hrvatskom jeziku, napisanu upravo u Hvaru,

koju je već jednom u zanimljivoj stiliziranoj provedbi radio sa glumcima splitskog HNK i igrao između ostalog i u Hvaru, u drevnom kazalištu u okviru popratnog programa simpozija Dani Hvarškoga kazališta. No, prerana smrt ga je odijelila od ovoga projekta s hvarskim amaterima pa je inscenacija ove stihovane drame o prodaji robinje, izložene na dubrovačkom trgu, koju u gusarskom zarobljeništvu nalazi njezin udvarač ban Derenčin, povjerena redateljici Ranki Mesarić s Hrvatskog radija. Ona je uznastojala pročitati mentalitet ozračja dramske priče, viđen poetskom optikom (dvostruko rimovani aleksandrinac), ali je neprimjerena podjela uloga umanjila uspjeh drame uglednog hvarskog pjesnika i plemića.

Osim Carića, kao redatelj s Hvaranima je radio i ugledni dubrovački suvremeni komediograf Feđa Šehović, koji je ratne 1993. na scenu u vrtu palače Dojmi Vukašinić blizu gradske knjižnice postavio na hvarski adaptiranu svoju aktovku *Novela od kapetana*, pučki komad osebnih sudbina, u kojem se poigrava naravnima i živim postupcima likova, vinetnih i zatečenih u konobi. Naposljetku, zadnju svoju premijeru Hvarani su imali u režiji Dolores Jindra Kolumbić koja je dramaturgizirala *Otok*, jedinu objavljenu Carićevu knjigu, svojevrstu *amacord* autora ali i Hvara u drugoj polovici prošlog stoljeća, u kojoj se autor poigrava formom, najčešće poezijom ali i kratkim prozama, zabilješkama, crtežima, ulomcima stripova, isječcima iz novina, čak i osmrtnicama, i tako na razne načine, i duhovito i sjetno, tematizira svoje djetinjstvo i odrastanje u Hvaru. Mješavina formi kao da je malo »zbunila« autore i protagoniste ovog scenskog kolaža, režiranih uspomena – kao da se kroz množinu ponude naprosto nisu najbolje snašli.

Kad se sve skupa zbroji, alfa i omega ovog teatra bio je i ostao Marin Carić i teško će biti pronaći nekoga s toliko znanja, energije i mudrosti da nastavi njegov rad te dodatno motivira ekipu, pomalo već umornu od čestih nastupa da krene u nove predstave. Pitanje je imaju li mlađi dovoljno snage da nastave, da prihvate vjeru u teatar, koji nije samo upražnjavanje slobodnog vremena već i zakletva na igru, obavljanje misije kulturne i

kreativne perjanice u svojoj sredini, da budu ono što su veliki repertoarni i dotirani teatri u većim gradovima. Carić je bio čovjek od autoriteta, znao je uvijek što hoće, njemu se vjerovalo. Mnogi su pod njegovim vodstvom napravili sjajne kreacije, neki su i nagrađeni za svog rad. A imali su sjajne rezultate i prihvat svuda, gdje god su se pojavili, od Lastova i Visa do Varaždina, Dubrovnika i Pule, Siska i Vinkovaca, osobito na redovnim godišnjim turnejama među našim ljudima, i po Europi (a gdje sve nisu gostovali!), u Južnoj Americi (Sao Paolo, Brazilija, Montevideo, Buenos Aires) te u mnogim svjetskim metropolama, pa i onim kazališnim, ali i u malim seoskim sredinama – svuda!

Nikoga posebno nismo izdvajali, svaki je hapekeovac (od HPK) na svoj način dao pun doprinos igri. Pa, ipak, valjalo bi ih pobrojiti (barem pokušati!) jer toliko su zavrijedili – svi, od najmlađih, u ulogama anđela i djece, pa do onih koji su već pokojni a igrali su gotovo do posljednjeg časa. Dakle, bez pretenzije da ih navedemo po nekom redoslijedu, to su: Pavao Rosso, Braco Prošper Miličić, Pascal Gilve, Milan Lakoš, Ralf-Jacky Milatić, Petar Palarić, Fabijan Brkušić, Joško Martinić, Tanja Miličić, Visko Zaninović, Prošper Zaninović, Marinko Jurić, Prošper Gilve, Sergije Bracanović, Kuzma Kovačić, Ivica Tomičić Tajnikov, Justo Domančić, Matko Carić Rico, Zdravko Bracanović Kukica, Ante Tonči Novak Bakica, Nikola Miličić, Pero Kovačić, Maja Budrović, Vinka Sedlar, Nikša Kovačević, Vislav Zaninović, Mara Kovačić, Marino Miličić, Toni Barišić, Nikolina Tomičić, Veronika Mlinac, Mili Zaninović, Klement Zaninović, Ante Lakoš, Šime Miličić, Pero Radaić, Jure Tomičić, Ivan Jeličić, Jan Milatić, Prošper Carić...

U predstavama su katkad znali nastupati i djed i unuk, a najčešće otac i sin. Prirodno, jer bi otac doveo sina i tako se »kazališna loza« nastavljala. Igrali su svi – studenti, učenici, profesori, liječnici, ribari, ugostitelji, pravnici – *Hvarsko pučko kazalište* postalo je brend jednoga otoka, podneblja, teatra... Posada kapetana Carića, ali i onih prije, kojima se – recimo to tako – jednom prikazalo prikazanje i »kupilo« ih za sva

vremena. Zaljubljenici u teatar od svog su kazališta napravili prepoznatljiv znak hrvatske kulture, svjesni da su u lancu koji se ne prekida, da će se nastaviti govoriti jezikom hvarskih starina, svih onih koji su na tom istom jeziku, živjeli, pisali, glumili... Jer jezik je subjekt, znak identiteta... O njima, svim tim znanim i neznanim zanesenjacima sjajno su pisali i tako vrsna pera kao što su Dalibor Foretić, Petar Brečić, Anatolij Kudrjavcev, Mani Gotovac, Boris Hrovat, Marija Grgičević, Mira Muhoberac, Nataša Govedić... Zavrijedili su. Oni i svi drugi, spomenuti i nespomenuti – svi su oni *Hvarsko pučko kazalište!*

KATABAZA

Vraćamo se moru a i nismo drugo
Mogli nego k sebi, u iskon i vodu;
Ostali su lampa i duša na svodu,
Zgrabilo nas vrijeme, zaszviralo jugo.

A čije to svjetlo prati nas već dugo,
S kojim smo to padom u slozi i rodu;
I koji smo otok, u kojem smo brodu,
Tko nam važe osmijeh, svakidašnja tugo?

Dio mene već je sišao u grob
A dio već davno ustao iz groba,
Na prahu je nade omču splela kob.

Sat nam nudi nagost nesigurnog doba
I nisam no tijesto, tek strpljivi Job;
Ista nas je strijela naciľjala oba.